

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0226U000619

Державний реєстраційний номер: 0121U108706

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-01-2026

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Розробити схему опосередкованої маркерної селекції ідентифікації цінних джерел стійкості проти фітофторозу

Початок етапу: 01.2021

Закінчення етапу: 12.2025

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Інститут картоплярства Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496828

Місцезнаходження: вул. Чкалова, буд. 22, смт. Немішаєве, Бородянський р-н., Київська обл., 07853, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380447741533

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00024360

Місцезнаходження: вул. Михайла Омеляновича-Павленка, буд. 9, м. Київ, 01010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442801085, 380442802525, 380445219277

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6591030

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 4090.001

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Створення передселекційного та селекційного матеріалу, сортів картоплі на основі унікальних донорів міжвидового походження шляхом пірамідкування генів стійкості проти біотичних та абіотичних факторів середовища

Назва роботи англійською:

Creation of pre-selection and selection material, potato varieties on the basis of unique donors of interspecific origin by pyramidation of genes of resistance against biotic and abiotic environmental factors

Реферат українською:

В 2025 році завершено роботу зі створення середньостиглих фітофторозостійких сортів картоплі Єва та Сніжана, які передано до Українського інституту експертизи сортів для проходження Державного сортовипробування з 2026 року. За період 2021–2025 рр. чотири сорти внесено до Державного реєстру сортів придатних до поширення в Україні (Мірамі, Соборна, Марфуша, Меланія) з отриманням відповідних патентів; сорт Софія запатентовано як завершену наукову розробку, але за результатами сортовипробування не занесено до Державного реєстру; п'ять сортів буде передано на офіційне сортовипробування (Любава, Юлія, Єва, Сніжана, Соломія). В третьому селекційному розсаднику вивчали 115 гібридів, для подальшого вивчення відібрано 52. За комплексом ознак виділено гібриди ранньостиглі: 22.19-3, 23.1-8, 22.1-23, 22.23-5; середньоранні: 22.1-24, 22.15-10, 22.15-12, 22.14-3, 22.23-6; середньостиглі: 22.3-11, 22.22-2, 22.18-1, 22.18-2, 22.23-3, 21.17-21; середньопізні: 22.2-12; 22.17-3; 22.16-2. Вказані гібриди перевищують сорти-стандарти за урожайністю на 2,2–14,2 %, а за рівнем крохмалю на 2,3–11,3 %. В розсаднику основного випробування вивчали 59 гібридів, для подальшого вивчення відібрано 34. Серед досліджуваних генотипів за рівнем урожаю, який перевищував сорти-стандарти на 5–15 % виділено гібриди в групі ранніх: 22.13-6, 21.44-1; середньоранніх: 22.16-8, 22.35-1, 22.15-1; середньостиглих: 22.18-3, 21.17-4, 21.17-3, 21.22-4, 18.31-7; середньопізніх: 21.4-17. В розсаднику конкурсno-екологічного випробування першого року вивчали 28 зразків в порівнянні з сортами-стандартами, для подальшого вивчення відібрано 21 генотип. В розсаднику конкурсno-екологічного випробування другого року в загальному за період 2021–2025 роки досліджено 142 перспективних гібрида.

Реферат англійською:

In 2025, work was completed on the creation of mid-season late blight-resistant potato varieties Eva and Snizhana, which were submitted to the Ukrainian Institute of Variety Examination for state variety testing starting in 2026. During the period 2021–2025, four varieties were entered into the State Register of Varieties Suitable for Distribution in Ukraine (Mirami, Soborna, Marfusha, Melania) with the receipt of the relevant patents; The Sofia variety has been patented as a completed scientific development, but based on the results of variety testing, it has not been entered into the State Register. Five varieties will be submitted for official variety testing (Lyubava, Yulia, Eva, Snizhana, Solomiya). In the third breeding nursery, 115 hybrids were studied, and 52 were selected for further study. Based on a set of characteristics, the following hybrids were identified as early maturing: 22.19-3, 23.1-8, 22.1-23, 22.23-5; mid-early: 22.1-24, 22.15-10, 22.15-12, 22.14-3, 22.23-6; mid-season: 22.3-11, 22.22-2, 22.18-1, 22.18-2, 22.23-3, 21.17-21; mid-late: 22.2-12; 22.17-3; 22.16-2. These hybrids exceed standard varieties in yield by 2.2–14.2% and in starch content by 2.3–11.3%. In the main trial nursery, 59 hybrids were studied, and 34 were selected for further study. Among the genotypes studied, hybrids in the early group were selected based on their yield, which exceeded the standard varieties by 5–15%: 22.13-6, 21.44-1; mid-early: 22.16-8, 22.35-1, 22.15-1; mid-season: 22.18-3, 21.17-4, 21.17-3, 21.22-4, 18.31-7; mid-late: 21.4-17. In the first year of competitive and ecological testing in the nursery, 28 samples were studied in comparison with standard varieties, and 21 genotypes were selected for further study. In the second year of competitive and ecological testing in the nursery, a total of 142 promising

hybrids were studied for the period 2021-2025.

Індекс УДК: 635.21; 633.491; 633.4; 635.1; 635.2, 635.21; 633.491; 633.4; 635.1; 635.2

Коди тематичних рубрик: 68.35.49

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Фурдига Микола Миколайович

Науковий ступінь: к. с.-г. н.

Вчене звання: с.н.с.

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Сорти картоплі, база даних результативності комбінацій схрещування щодо отримання селекційного матеріалу стійкого до фітофторозу.

Назва НТП англійською: Potato varieties, database of crossbreeding combinations for obtaining breeding material resistant to late blight.

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Сорти рослин, Інше (База даних)

Галузь застосування: сільське господарство

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Нами було вивчено ряд сортів в якості батьківської форми в схрещуваннях для визначення їх ефективності в селекційному процесі зі створення резистентного селекційного матеріалу. Серед досліджуваного матеріалу, кращими батьківськими формами для селекції на фітофторостійкість є сорти: Unita, Струмок, Світана, Арія, Аніка, Подолія, Каменській, Повінь, Бажана, Взірець, Традиція та гібрид П.32/103. Дані сорти і гібриди добре передавали потомству стійкість до фітофторозу і комплекс господарсько-цінних ознак. Вихід стійких нащадків становив від 80 до 100 %. Виділено кращі комбінації для селекції на фітофторозостійкість, в яких вихід стійких нащадків становив 83–100 %. Найбільш ефективними для селекції виявилися наступні комбінації: Verdi / Unita, Verdi / Поліське джерело, Чарунка / Традиція, 90.729/14 / Бажана, Н.10.38-4 / Взірець, Балабай / П.32/103, Чарунка / Аніка, 10.6/52 / Лель, Балабай / Струмок.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2021

Закінчення етапу: 12.2025

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

1. Taktaev, B., Podberezko, I., & Janse, L. (2024). Field Evaluation of Ukrainian Potato Varieties for Resistance to Fungal and Bacterial Pathogens in the Polissya Area of Ukraine. *Research in Agricultural Sciences*, 55(2), 67-78. <https://doi.org/10.17097/agricultureatauni.1431620> Квартиль видання Q3.
2. Б. А. Тактаев, М. М. Фурдига, Т. М. Олійник, Ямковий В. Ю., І. М. Подберезко., А. А. Подгаєцький, І.В. Собран, Н.В. Кравченко. Створення селекційного матеріалу картоплі стійкого до бактеріозів та стеблової нематоди. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Агрономія і біологія. 2025. Випуск 4. № 58. С. 119-129. <https://doi.org/10.32782/agrobio.2024.4.17>
3. Фурдига М. М., Тактаев Б. А., Олійник Т. М., Осипчук А. А., Томаш А. І., Чередниченко Л. М., Подберезко І. М. Житниця – новий сорт картоплі з підвищеною стійкістю до кільцевої гнилі *Corynebakterium michiganense fersen pv. sepedonicum* (Spiek. et Kott). *Аграрна наука – виробництву*. 2024, № 3, С.4
4. Фурдига М.М., Тактаев Б.А., Ямковий В.Ю., Писаренко Н.В., Осипчук А.А., Подберезко І.М., Томаш А.І., Олійник Т.М. Фанатка — новий нематодостійкий сорт картоплі. *Аграрна наука – виробництву*. 2025, № 1(111), С. 13.
5. Фурдига М.М., Тактаев Б.А., Ямковий В.Ю., Писаренко Н.В., Осипчук А.А., Подберезко І.М. Новий сорт картоплі Роставиця, стійкий проти парші звичайної (*Streptomyces scabies* Waks. et Henr.). 2025, № 2(112), С. 18.
6. Фурдига М.М., Тактаев Б.А., Ямковий В.Ю., Осипчук А.А., Подберезко І.М., Томаш А.І., Олійник Т.М. Новий високопродуктивний сорт картоплі – Соборна. 2025. № 3(113), С. 14.

X. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Фурдига Микола Миколайович
К. С.-Г. Н.

Перелік осіб-виконавців

Лященко Софія Анатоліївна
(К. С.-Г. Н.)

Осипчук Алла Миколаївна
(Н.С)

Подберезко Ірина Миколаївна

Собран Василь Михайлович

Томаш Анатолій Іванович

Фурдига Микола Миколайович
(К. С.-Г. Н., старший науковий співробітник)

Ямковий Віктор Юрійович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Захарчук Наталія Анатоліївна

Телефон

0997305350

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна